

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Vilniaus miesto savivaldybės tarybai

PATIKSLINTA IŠVADA DĖL TIKSLINGUMO PROJEKTĄ „EKSTREMALAUŠ SPORTO CENTRO SUKŪRIMAS“ ĮGYVENDINTI KONCESIJOS BŪDU

2022 m. balandžio 6 d. Nr. R-11-5
Vilnius

Vilniaus miesto savivaldybės administracija 2022 m. kovo 17 d. raštu¹ kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą dėl tikslingumo projektą „Ekstremalaus sporto centro sukūrimas“ įgyvendinti koncesijos būdu įvertinimo.

Pagal Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 4 punktą savivaldybės kontrolierius (savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) rengia ir savivaldybės tarybai teikia išvadas dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės įgyvendinimo tikslingumo ir pritarimo galutinėms viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarties sąlygoms, jeigu jos skiriasi nuo sprendimo dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo nurodytų partnerystės projektų sąlygų. Savivaldybės lėšų ir turto, reikiamų koncesijos sutartims įgyvendinti, panaudojimą, taip pat koncesijos sutarčių sudarymą ir įgyvendinimą tikrina valstybės ir savivaldybės kontrolės institucijos². Sprendimus dėl koncesijos suteikimo tikslingumo priima savivaldybės taryba³.

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolieriaus 2022 m. kovo 28 d. pavedimu⁴ atliktas tikslingumo vertinimas Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – VMS) projektą „Ekstremalaus sporto centro sukūrimas“ (toliau – projektas) įgyvendinti koncesijos būdu. Atliekant vertinimą buvo vadovaujamosi Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – VMSA) pateiktais dokumentais su prielaida, kad juose pateikti duomenys yra tikri ir teisingi.

¹ Vilniaus miesto savivaldybės administracijos 2022 m. kovo 17 d. raštas Nr. A51-33755/22(3.3.2.26E-AD27) „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo projekto „Dėl tikslingumo projektą „Ekstremalaus sporto centro sukūrimas“ įgyvendinti koncesijos būdu“ išvados pateikimo“

² Koncesijų įstatymo 65 straipsnio 8 dalis

³ Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 29 punktas, Koncesijų įstatymo 14 straipsnio 9 dalis

⁴ Vilniaus miesto savivaldybės kontrolieriaus 2022 m. kovo 28 d. pavedimas Nr. B-02-7 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimo projekto „Dėl tikslingumo projektą „Ekstremalaus sporto centro sukūrimas“ įgyvendinti koncesijos būdu“ išvados pateikimo“

Vertinimo metu nustatyta, kad pagal galiojantį teisinį reglamentavimą:

1. Sprendimus dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo priima savivaldybės taryba, tai išimtinė jos kompetencija⁵.

2. Viešojo ir privataus sektorių partnerystė – valstybės arba savivaldybės institucijos ir privataus subjekto įstatymuose nustatyti bendradarbiavimo būdai, kuriais valstybės arba savivaldybės institucija perduoda jos funkcijoms priskirtą veiklą privačiam subjektui, o privatus subjektas investuoja į šią veiklą ir jai vykdyti reikalingą turtą, už tai gaudamas įstatymų nustatytą atlyginimą⁶.

3. Viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdus nustato Investicijų įstatymas, Koncesijų įstatymas, kiti įstatymai.

4. Koncesija – suteikiančiosios institucijos koncesininkui pagal šį įstatymą ir sudaromą sutartį suteikiamas leidimas vykdyti ūkinę komercinę veiklą, apimančią paslaugų teikimą ir (ar) darbų vykdymą, ir (ar) viešųjų paslaugų teikimą, kai koncesininkas prisiima visą ar didžiąją dalį su tokia veikla susijusios rizikos bei atitinkamas teises ir pareigas, o jo atlygį už tokią veiklą sudaro tik teisės užsiimti atitinkama veikla suteikimas ir pajamos iš tokios veiklos arba tokios teisės suteikimas ir pajamos iš tokios veiklos kartu su atlygiu, mokamu koncesininkui suteikiančiosios institucijos, atsižvelgiant į jos prisiimtą riziką⁷.

5. Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimą, teikimą, vertinimą, sprendimų dėl projektų įgyvendinimo priėmimą, įgyvendinimą, partnerystės procese dalyvaujančių institucijų teises, pareigas ir atsakomybę reglamentuoja Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės⁸.

6. Sutartis gali būti kvalifikuojama kaip koncesijos sutartis tuo atveju, jeigu ji atitinka Koncesijų įstatyme nustatytus reikalavimus dėl koncesijos sutarties subjektų, dalyko, sudarymo (koncesijos suteikimo) tvarkos ir kt.

7. Koncesija reiškia maksimalų rizikų perdavimą koncesininkui. Kuomet viešojo ir privataus sektoriaus partneriai susitaria dėl viešosios infrastruktūros vystymo ir viešųjų paslaugų teikimo, taip pat turi būti susitariama dėl rizikos pasidalijimo ypatumų (koncesininkui prisiimant visą ar didžiąją dalį su ūkine komercine veikla (apimančia paslaugų teikimą ir (ar) darbų vykdymą, ir (ar) viešųjų paslaugų teikimą) susijusios rizikos).

8. Pagrindinė koncesijos ypatybė – teisė eksploatuoti darbus ar paslaugas – visada reiškia, kad koncesininkui perkeliama ekonominio pobūdžio vykdymo rizika, įskaitant tai, kad jis gali

⁵ Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 29 punktas

⁶ Investicijų įstatymo 2 straipsnio 15 dalis

⁷ Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 10 dalis

⁸ LR Vyriausybės 2009-11-11 nutarimas Nr. 1480

nesusigražinti įdėtų investicijų ir darbų ar paslaugų, kurie yra sutarties objektas, vykdymo sąnaudų įprastomis eksploataavimo sąlygomis, net jei rizikos dalis ir tektų perkančiajai organizacijai ar perkančiajam subjektui. Taikyti koncesijos sutarčių suteikimą reglamentuojančias specialias taisykles būtų nepagrįsta, jeigu perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas apsaugotų ekonominės veiklos vykdytoją nuo galimų nuostolių užtikrindamas minimalias pajamas, prilygstančias įdėtoms investicijoms ir sąnaudoms, kurias ekonominės veiklos vykdytojas patirtų arba jas viršytų vykdant sutartį. Kartu turėtų būti aiškiai nustatyta, kad tam tikri susitarimai, pagal kuriuos išimtinai atlygina perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas, turėtų būti laikomi koncesijomis, kai subjektui tenkančių investicijų ir sąnaudų už atliktus darbus ar suteiktas paslaugas susigražinimas priklauso nuo paslaugos ar turto faktinės paklausos ar pasiūlos⁹.

VERTINIMO REZULTATAI

1. Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės

1.1. Identifikuotos projekto įgyvendinimo priežastys, pagrįstas projekto įgyvendinimas viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės būdu.

VMSA pateiktais duomenimis, identifikuota projektu sprendžiama problema – nepakankamas neformaliojo ugdymo ir ekstremalaus sporto paslaugų prieinamumas Lietuvoje ir Vilniaus mieste (neužtikrintas jaunų žmonių fizinio aktyvumo bei užimtumo didinimo poreikis; nėra tinkamos ištiesus metus prieinamos infrastruktūros leidžiančios saugiai treniruotis ekstremalaus sporto šakų, įvairaus pasirengimo lygio sportininkams; nėra tinkamos infrastruktūros, turinčios saugaus nusileidimo galimybių). Projekto tikslas – didinti ekstremalaus sporto, ekstremalaus laisvalaikio praleidimo būdų ir sveikatingumo paslaugų kokybę ir prieinamumą Vilniaus mieste. Savivaldybė neturi pakankamai finansinių galimybių ir profesinės patirties įgyvendinti projektą, todėl, siekdama užtikrinti viešosios paslaugos tiekimą, ketina projektą įgyvendinti kartu su privačiais investuotojais, tai leistų visą projekto investicijų (finansinę ir fizinę) naštą perkelti privačiam subjektui.

Privačiam subjektui planuojama ne tik leisti vykdyti veiklą, susijusią su ekstremalaus sporto arenos projektavimu, statyba, priežiūra, viešųjų paslaugų teikimu, bet ir vykdyti ūkinę komercinę veiklą, susijusią su sporto ir laisvalaikio paslaugų teikimu, neformaliojo švietimo organizavimu, sporto, kultūros ir laisvalaikio renginių organizavimu, kavinės (maitinimo) paslaugų teikimu, apgyvendinimo paslaugų teikimu ir kitas ekonomiškai pagrįstas su ekstremaliojo sporto centro veikla tiesiogiai susijusias veiklas. Savivaldybė organizuodama viešųjų paslaugų teikimą turi laikytis konkurencijos teisės reikalavimų. Savivaldybė negali pati vykdyti ūkinės komercinės

⁹ 2014-03-28 Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES preambulės 18 dalis

veiklos ir negali be konkurso pavesti ūkinės veiklos (viešosios paslaugos) teikimą vykdyti valdomiems juridiniams asmenims, jeigu kiti ūkio subjektai vykdo tokio pobūdžio veiklą¹⁰, todėl teisės vykdyti ūkinę komercinę veiklą, kurios negali teikti VMS ir jos kontroliuojami juridiniai asmenys, suteikimas privačiam subjektui yra pagrįstas.

Atsižvelgiant į tai, leidimas privačiam subjektui, atrinktam vadovaujantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo, skaidrumo, efektyvumo principais, vykdyti Tarybos sprendimo projekte nurodytas veiklas, kurios reikalauja naujų paslaugų teikimo įgūdžių, atitinka teisėtumo ir pagrįstumo reikalavimus, o viešojo ir privataus sektorių partnerystės (toliau – VPSP) poreikis laikytinas pagrįstu.

Savivaldybė siekia perduoti projekto vykdymą ir rizikas privačiam subjektui dėl nepakankamų finansinių resursų (VMS 2022 m. biudžeto asignavimai viršija pajamas) bei ribotų Savivaldybės finansinių galimybių skolintis. Savivaldybės mokėjimai privačiam subjektui nėra numatyti. Privatus investuotojas sukurs infrastruktūrą iš savo lėšų, investuotas lėšas turėtų atpirkti iš sukuriamoje infrastruktūroje teikiamų paslaugų. VPSP taikymas užtikrintų inovatyvesnius ir efektyvesnius projekto įgyvendinimo būdus, kurie padidintų neformaliojo ugdymo ir ekstremalaus sporto paslaugų prieinamumą. Pateikti dokumentai leidžia daryti išvadą, kad projektas yra kompleksinis, projektas atitinka paslaugų teikimo efektyvumo didinimo, paslaugos poreikio ilgalaikiškumo kriterijus, numatytas investicijų poreikis ir rizikų pasidalijimas (didesnė dalis statybos, paslaugų tinkamumo ir paklausos rizikos perduodamos privačiam subjektui). Atsižvelgiant į tai, pasirinktas viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdas - koncesija, laikytinas pagrįstu.

1.2. Projektas yra numatytas galiojančiuose strateginiuose veiklos planuose ir savivaldybės vidutinės arba trumpos trukmės planavimo dokumentuose¹¹.

Projektas savo specifika, numatomomis veiklomis ir siekiamais rezultatais atitinka ilgalaikius ir trumpalaikius nacionalinius ir regiono strateginius planus:

- 2021-2030 nacionalinio pažangos plano¹² 4.4. uždavinį „Siekti gausinti aukščiausius Lietuvos sporto pasiekimus“ poveikio rodiklius.
- Vilniaus miesto 2021-2030 strateginio plėtros plano¹³ 1.4.2 uždavinį „Judrumą skatinanti aplinka ir mokiniams patrauklios bei ilgalaikius įpročius diegiančios aktyvaus laisvalaikio veiklos“, 1.5.1. uždavinį „Patrauklios ir vaikų poreikius atliepiančios neformalaus ugdymo veiklos“, 3.1.1.

¹⁰ Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnis

¹¹ Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1480, 4 p.

¹² Patvirtinto LR Vyriausybės 2020-09-09 nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021-2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“

¹³ Patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2021-07-14 sprendimu Nr. 1-1080 „Dėl Vilniaus miesto 2021-2030 metų strateginio plėtros plano patvirtinimo“

uždavinį „Skatinti miesto gyventojų sveiką gyvenimą ir jos kultūrą“, 3.1.2. uždavinį „Kurti sveikai gyvenimui palankią darbo, laisvalaikio ir gyvenamąją aplinką“.

- Vilniaus miesto savivaldybės 2022-2024 metų strateginio veiklos plano¹⁴ Švietimo programos strateginį tikslą „Sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui įgyti papildomų kompetencijų, įtraukiant vaikus į kokybišką ir prieinamą neformalųjį ugdymą“, Sveikatos ir sveikatingumo programos strateginį tikslą „Sveikas, judrus ir ilgiau kokybiškai gyvenantis vilnietis“.

1.3. Apskaičiuota ir įvertinta projekto socialinė ir ekonominė nauda.

Investiciniame projekte apskaičiuota projekto alternatyvų socialinė ir ekonominė nauda. Gauta privaloma Centrinės projektų valdymo agentūros išvada¹⁵ dėl projekto socialinės ir ekonominės naudos, pagal kurią iškeltoms problemoms spręsti pasirinkta investicinio projekto įgyvendinimo alternatyva socialiniu-ekonominiu požiūriu yra naudingiausia, kurią tikslinga įgyvendinti viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu. Tačiau išvadoje pažymėta, kad projektas finansiškai neatsiperkantis (minimali grąža generuojama tik palikus sukurtą infrastruktūrą privačiam subjektui pasibaigus koncesijos sutarčiai), VMSA papildomi metiniai mokėjimai nėra numatyti, todėl kyla rizika dėl veiklų vykdymo tęstinumo užtikrinimo ir projekto patrauklumo skelbiant konkursą; kad preliminari investicijų suma suplanuota tik į infrastruktūros sukūrimą, neatsižvelgiant į papildomų investicijų poreikį veiklai vykdyti reikalingam inventoriui, įrangai, baldams; pajamų iš pagrindinės sporto veiklos organizavimo skaičiavimai yra tik preliminarūs, reikalinga išsivertinti aiškesnę kainodarą; kad planuojant pajamų apimtį tikslinga atsižvelgti į pandemiją; kad išlaidų struktūra laikoma pagrįsta tik iš dalies, kt. Taip pat nurodoma, kad neaišku ar investicinio projekto rengėjas išsivertino pastarojo meto tendencijas dėl žaliavų kainų kilimo (ypatingai šildymo ir elektros) bei sąlyginai spartų darbo užmokesčio augimą, dėl ko išlaidų apimtys gali reikšmingai išaugti.

1.4. Apskaičiuota koncesijos trukmė

Pagal Koncesijų įstatymo 17 straipsnį koncesijų sutarties trukmė nustatoma atsižvelgiant į reikalaujamus darbus ir paslaugas; koncesijų sutarčių, kurių trukmė ilgesnė kaip 5 metai, trukmė negali būti ilgesnė už laikotarpį, per kurį koncesininkas pagrįstai gali tikėtis atgauti atliekant darbus ir teikiant paslaugas įdėtas investicijas ir būtų gauta investuoto kapitalo grąža, atsižvelgiant į investicijas būtinas konkrečioms tikslams pasiekti. VMS tarybos sprendimo projekte numatytas koncesijos sutarties laikotarpis – iki 17 metų. Privačiam subjektui, laimėjusiam koncesijos konkursą, visuomeninės paskirties žemės sklypas Tyzenhauzų g. 97, bus perduodamas valdyti,

¹⁴ Patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2022-02-02 sprendimu Nr. 1-1300 Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2022–2024 metų strateginio veiklos plano tvirtinimo”

¹⁵ Koncesijų įstatymo 14 straipsnio 11 dalis, 66 straipsnio 2 dalies 1 punktas; Centrinės projektų valdymo agentūros 2022 m. vasario 22 d. raštas

naudoti ir disponuoti juo nuomos teisėmis. Pagal pateiktus skaičiavimus, maksimalus 17 metų koncesijos laikotarpis yra pagrįstas.

2. Dėl Savivaldybės galimybės priimti turtinius įsipareigojimus

VMS tarybos sprendimo projekto 1.7 punkte nustatyti 999 224 Eur (su PVM) (turėtų būti 16 119 889 Eur su PVM) maksimalūs VMS turtiniai įsipareigojimai grynąja dabartine verte. Pagal VMS tarybos sprendimo aiškinamąjį raštą, maksimalių turtinių įsipareigojimų suma apskaičiuojama kaip visa investicijų projekto įgyvendinimo, paslaugų teikimo ir rizikos vertė ir PVM, jei paslaugas teiktų pati VMS. Metinis mokėjimas privačiam subjektui už infrastruktūros sukūrimą, priežiūrą, valymą, atliekų tvarkymą, komunalinių paslaugų organizavimą ir apsaugos organizavimą, paslaugų teikimą nenumatomas.

Pažymėtina, kad projektas vertinamas kaip finansiškai neatsiperkantis ir galėtų pareikalauti papildomų finansinių įnašų. Atkreiptinas dėmesys, kad VMSA sutarties laikotarpiu neturėtų pakankamai lėšų užtikrinti mokėjimus privačiam subjektui, nes metinė pinigų suma, kuria galėtų disponuoti VMSA, įvertinus skolinimosi limitą yra neigiama. Pagal finansinių galimybių įgyvendinti PP vertinimą¹⁶ 2022 m. sausio 1 d. metinė pinigų suma, kuria gali disponuoti valdžios subjektas, įvertinus skolinimosi limitą buvo neigiama (teigiamas rezultatas parodo, kad viešasis subjektas disponuoja laisvomis lėšomis).

Pagal Fiskalinės drausmės įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, valdžios sektoriaus finansai tvarkomi siekiant, kad vidutiniu laikotarpiu valdžios sektorius būtų perteklinis, pagal Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalį, savivaldybės biudžetas turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jis būtų perteklinis arba subalansuotas. Atkreiptinas dėmesys, kad Savivaldybės įsipareigojimų didinimas gali neigiamai įtakoti paskesnių metų Savivaldybės finansines galimybes ir Savivaldybės biudžeto paskesnių metų finansiniai rodikliai gali neatitikti fiskalinių taisyklių reikalavimų. Pažymime, kad pagal Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo¹⁷ nuostatas savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma turi atitikti balanso cikliškumo komponentės dydį.

Dėl nuolat keičiamų teisės aktų neaišku kokie reikalavimai galimai priimamiems įsipareigojimams būtų atsiskaitymo už investicijas laikotarpiu ir neaišku, ar Savivaldybė galėtų priimti papildomus ilgalaikius įsipareigojimus, neaišku ar nebūtų pažeisti skolinimosi limitai.

¹⁶ VMS finansinių galimybių įgyvendinti PP vertinimas gautas vertinant kitą VPSP projektą 2022 m.

¹⁷ Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnis (2021-12-14 Nr. XIV-745)

3. Dėl rizikų įvertinimo ir pasidalijimo

Parengtame projekte galimos projekto rizikos identifikuotos, išskirtos ir aprašytos rizikų grupės. Nustatytos rizikos padalintos tarp VMS ir koncesininko. Koncesininkui priskirta didžiausia rizikos dalis (86%). Statybos, paslaugų tinkamumo bei paklausos rizikos iš esmės priskirtos koncesininkui. Bet, atkreiptinas dėmesys, kad pagal IP skaičiuoklės duomenis VMS priskirta dalis projektavimo rizikos, kai įgyvendinant projektą, paaiškėja žemės sklypo ir/ar perduodamo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo apribojimai ir VMS pirkimų metu tokios informacijos neatskleidė. Taip pat, numatyta VMS dalintis projektavimo ir statybos rangos rizika su privačiu subjektu, kai paaiškėja iš anksto nežinomi rangos darbų apribojimai dėl archeologinių ir kultūros paveldo apsaugos reikalavimų, kai pirkimų metu nebuvo susitarta dėl specialiųjų žemės sklypo ir/ar perduodamo turto naudojimo sąlygų nustatymo pakeitimo, ar privatus subjektas nežinojo apie apribojimus. Siekiant išvengti papildomų išlaidų projekto rengimo ir statybos metu, iki pirkimo procedūrų pradžios reikalinga gauti pakankamai informacijos dėl žemės sklypo naudojimo sąlygų ir įvairių apribojimų.

Pagal rizikų paskirstymo matricą, VMS priskirta finansavimo prieinamumo rizika, kai tarpbankinių paskolų palūkanų norma pasikeičia iki VPSP sutarties įsigaliojimo visa apimtimi, finansavimo poreikis pasikeičia dėl pridėtinės vertės mokesčio tarifo pasikeitimo iki ir po VPSP sutarties įsigaliojimo visa apimtimi. Manytume, kad ši rizika neturėtų būti priskirta VMS, kadangi privatusis subjektas turi susiplanuoti savo išlaidas, įvertinus realius galimus paskolų pabrangimus.

Numatyta, kad VMS su privačiu subjektu dalinasi paslaugų tinkamumo rizika, kai pasikeičia teisės aktai, reglamentuojantys teikiamas paslaugas. Manytume, kad šią riziką turėtų prisiimti pats privatusis subjektas, atitinkamai suplanuodamas savo pajamas ir išlaidas.

Koncesijos sutartyje, nustatant ir dalinant galimas rizikas atsiradusias visuose projekto vykdymo etapuose dėl nenugalimos jėgos aplinkybių, VMS turėtų būti priskirta kompensuoti tik tiesiogines išlaidas.

Pagal CPVA išvados duomenis, Jei VMS išankstinio sutarties nutraukimo atveju sukurtą turtą pasiliktų sau nuosavybės teise, tokiu atveju tikėtinas VMSA skolos dydis, jei vadovaujantis fiskalinės drausmės ir Eurostato reikalavimais, sukurtas turtas būtų apskaičiuojamas viešojo sektoriaus balanse – 11 897 500 Eur (be PVM) realiaja verte. Todėl konkurso sąlygose ir sutartyje turėtų būti nurodoma, kad VMS negali sau prisiimti visą riziką dėl išankstinio sutarties nutraukimo ir turi būti numatyti saugikliai ir priemonės. Pagal Koncesijų įstatymą¹⁸, koncesijos sutartyje turi būti nustatytos aplinkybės, kuriomis suteikiančioji institucija ar tretysis asmuo gali (laikinais ar

¹⁸ Koncesijų įstatymo 60 straipsnio 6 dalies 14 punktą

kitaip) perimti bet kurios koncesininko pareigos įgyvendinimą, siekiant užtikrinti efektyvų ir nenutrūkstamą paslaugų teikimą tuo atveju, kai koncesininkas padaro esminį savo prievolių pagal koncesijos sutartį pažeidimą, jeigu tai numatoma.

4. Dėl žemės sklypo perdavimo

Vadovaujantis Koncesijų įstatymo 16 straipsnio 2 dalimi, jeigu koncesijos sutarčiai įgyvendinti reikalinga valstybinė ar savivaldybės žemė ir tai numatyta koncesijos dokumentuose, koncesijos sutarties galiojimo laikotarpiui koncesijos sutarčiai įgyvendinti reikalingi valstybinės ar savivaldybės žemės sklypai koncesininkui išnuomojami su teise juos subnuomoti tretiesiems asmenims, kiek tai numatyta koncesijos sutartyje ir reikalinga joje numatytai veiklai vykdyti, teisės aktų, reglamentuojančių valstybės ir savivaldybių žemės sandorių sudarymą, nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į tai, žemės sklypo (Tyzenhauzų g. 97) perdavimas privačiam subjektui nuomos teise yra pagrįstas.

Pagal projektą išnuomotame žemės sklype privataus subjekto sukurta sporto ir kita infrastruktūra, kitas turtas koncesijos sutarties laikotarpiu ir jam pasibaigus priklausytų privačiam subjektui, išskyrus privataus subjekto sukurtą lauko zoną, kuri po sutarties pabaigos nuosavybės teise priklausytų VMS. Toks turto perdavimo būdas yra pagrįstas, atitinka Koncesijų įstatymo 16 straipsnio 6 dalį¹⁹, tačiau toks sprendimas turi būti numatytas privataus subjekto atrankos sąlygose ir koncesijos sutartyje. Be to, konkurso sąlygose, koncesijos sutartyje bei nuomos sutartyje siūlytina nustatyti apribojimus nuomotis valstybinės žemės sklypą, jei pasibaigus koncesijos sutarčiai privatus subjektas siektų pakeisti sukurtos infrastruktūros, pastatų paskirtį, nugriauti ar kt.

5. Kiti pastebėjimai

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Ekstremalaus sporto centro sukūrimo galimų investicijų ir kitų išlaidų skaičiuoklės duomenis, projekto investicijų kaina nurodyta vienu skaičiumi, atskirai neišskirtos projektavimo ir techninės priežiūros išlaidos, statybos rangos išlaidos. Taip pat neišskirtos įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto išlaidos bei reinvesticijų kaina, nors koncesijos laikotarpis sudaro 17 metų ir reinvesticijų poreikis gali būti realus. Todėl duomenys apie numatomų investicijų vertę yra neinformatyvūs. Pagal Viešojo ir privataus sektorių partnerystės tikslingumo vertinimo ir partnerystės klausimyno rengimo metodinių rekomendacijų²⁰ nuostatas projekto dokumentuose reikalinga įvardinti privačiam subjektui perduodamą veiklą, kur turto projektavimas,

¹⁹ Koncesijos sutartyje gali būti nurodytas koncesininko įsipareigojimas sukurti naują turtą ar valdyti ir (ar) naudoti esamą, koncesininkui priklausantį turtą. Tokio turto valdymo ir (ar) naudojimo ir (ar) nuosavybės teisės į jį perdavimo atitinkamai valstybei, savivaldybei ar suteikiančiajai institucijai ir nuosavybės teisės į tokį turtą išsaugojimo sąlygos, atsižvelgiant į koncesijos konkurso sąlygas, turi būti nustatytos koncesijos sutartyje

²⁰ Patvirtinta CPVA direktoriaus 2019 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 2019/8-106

sukūrimas, eksploatacija įvardijamos kaip atskiros veiklos. Pateiktoje Ekstremalaus sporto centro sukūrimo galimų investicijų ir kitų išlaidų skaičiuoklėje taip pat nenurodyta sukurto turto likutinė vertė koncesijos termino pabaigoje. Tai neatitinka Investicijų projektų rengimo metodikos²¹ priedo IP skaičiuoklės nuostatų, kur nurodyta, kad duomenis apie projektavimo, statybos, įrangos įsigijimo, reinvesticijų, turto likutinės vertės turi būti nurodyti atskirai ir įvertinti piniginiiais vienetais.

Be to, nenurodant turto likutinės vertės koncesijos termino pabaigoje ir per koncesijos laikotarpį nurašytų sukurto turto nusidėvėjimo išlaidų dydžių, negalima įsitikinti ar privataus subjekto išlaidos apskaičiuotos teisingai.

Pagal investicijų projektą, pasibaigus koncesijos terminui lauko įrangą, statinius numatyta perduoti VMS be atlygio.

Įvertinus visus pastebėjimus, paskaičiuota projekto investicijų ir privataus subjekto išlaidų vertė realiai gali padidėti.

Iš pateiktų dokumentų galima spręsti, kad sutarties subjektai, numatytos veiklos perdavimas privačiam subjektui, sutarties sudarymo tvarka atitinka Koncesijų įstatymo reikalavimus. Savivaldybės taryba, įvertinusi aukščiau pateiktas pastabas ir rizikas, galėtų pasinaudoti galimybe nustatyti, kad projektą „Ekstremalaus sporto centro sukūrimas“ tikslinga įgyvendinti koncesijos būdu.

Savivaldybės kontrolierius

Gintaras Radavičius

Lidija Kudrešova, tel. 8 685 82 391, el. p. lidija.kudresova@vilnius.lt
Aušra Valentienė, tel. 8 685 82 286, el. p. ausra.valentiene@vilnius.lt
Marius Gumbrevičius, tel. 8 685 82 257, marius.gumbrevicius@vilnius.lt
Jurgita Levinienė, tel. 8 685 82 270, el. p. jurgita.leviniene@vilnius.lt

²¹ CPVA direktoriaus 2019 m. rugpjūčio 14 d. įsakymas Nr. 2019/8-214